Suomen kesäyliopistot ry:n lausunto koskien talousarviota vuodelle 2019 vapaan sivistystyön osalta

Kesäyliopistot ovat merkittävä vapaan sivistystyön kouluttaja ja vuonna 2017 opetusta järjestettiin yli 100 000 osallistujalle. Opiskella voi ympäri vuoden ja ympäri Suomen -kesäyliopistoja on yhteensä 20 ja vakinaista toimintaa yli 30 paikkakunnalla. Vapaan sivistystyön laissa todetaan, että kesäyliopistojen toiminnassa painottuvat avoin korkeakouluopetus sekä alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaaminen ottaen huomioon myös korkeakoulutettu väestö.

Kesäyliopistot ovat osa Suomen avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulutoiminnan järjestelmää. Korkeakoulut ovat viime vuosina karsineet alueellista verkostoaan ja siten jättäneet koulutuskenttää enemmän kesäyliopistojen vastuulle. Vuoden 2017 kaikista kesäyliopistojen opetustunneista avoimen korkeakouluopetuksen osuus oli 33 %. Opetusta järjestettiin 11 eri yliopiston ja korkeakoulun tutkintovaatimusten mukaisesti yhteensä 433 oppiaineessa ja opintopistesuorituksia kertyi kaikkiaan yli 57 000. Kesäyliopistot vastaavat siis avoimen korkeakouluopetuksen vuosittaisella tuotoksellaan hyvinkin yhtä yliopistoa maassamme.

Kesäyliopistot tehostavat avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa paitsi alueellisesti myös ajallisesti. Opetusta järjestetään ympärivuotisesti, koska opiskelijoiden erilaisten elämäntilanteiden vuoksi on tärkeää, että joustavia opiskelumahdollisuuksia on tarjolla ympäri vuoden. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että korkeakoulujen opiskelijat lyhentävät kesäyliopistojen opinnoilla tutkintojensa suoritusaikoja. Monipuolisella avoimen korkeakouluopintojen tarjonnallaan kesäyliopistot mahdollistavat jatkuvan oppimisen, myös tutkinnon jo suorittaneille.

Jatkuvan oppimisen mukaisesti kesäyliopistot tarjoavat eri alojen ajankohtaisia ammatillisia täydennyskoulutuksia joko avoimina opintoina, työvoimapoliittisena aikuiskoulutuksena tai työnantajan tilaamana koulutuksena. Alueellisena koulutusorganisaationa kesäyliopistot vastaavatkin yksittäistä kuntaa laajemmin väestön koulutustarpeisiin ja organisoivat erilaisia toiminta-alueensa koulutus- ja kehittämisprojekteja.

Ikääntyvien yliopistossa toteutuu jatkuvan oppimisen periaate senioreille sopivalla tavalla. Toimintaa on kesäyliopistojen ansiosta yli 50 paikkakunnalla ja osallistujia on vuosittain yli 10 000. Kesäyliopistot ovat näin mukana terveyspreventiivisessä toiminnassa tukien itsenäisenä ja aktiivisena vanhenemista.

Kesäyliopistojen toimintaa joudutaan rahoittamaan pääosin opiskelijamaksuilla, jotka muodostavat yli 50% kaikista tuloista. Opiskelijamaksut tulee kuitenkin pitää kohtuullisina, jotta tasa-arvoinen, yhdenvertainen ja kansalaisten aktiivinen osallistuminen toteutuisi ympäri Suomen. Kunnat ovat olleet monilla paikkakunnilla mukana tukemassa kesäyliopistojen toimintaa mutta taloudellinen tuki on nyt pienenemässä tai jäämässä kokonaan pois sote- ja maakuntauudistuksen myötä. Valtionosuus on siis entistäkin tärkeämpi kesäyliopistojen toiminnan takaamiseksi ja sitä tulisi kasvattaa tasapuolisesti muihin vapaan sivistystyön toimijoihin nähden.
Kesäyliopistojen lakisääteisen koulutustehtävän suorittamiseen osoitetun valtionosuuden vajaus on edelleen 50 %.

Tässä asetetaan nähtäväksi liitteenä oleva excel-taulukko!

Suomen kesäyliopistot ry:n hallitus esittää valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle, että kesäyliopistoille osoitetun valtionosuuden merkittävää vajausta ryhdytään korjaamaan jo v. 2019 budjetissa ja siitä ennakoidusti eteenpäin niin, että kesäyliopistot voivat vastata niille osoitetusta lakisääteisestä koulutustehtävästä ja olla jatkossakin aktiivisesti mukana avoimen korkeakouluopetuksen ja jatkuvan oppimisen kehittämisessä maassamme.

Suomen kesäyliopistot ry:n hallitus, 25.10.2018